

PERGAM

KONFEDERACIJA SINDIKATOV
S L O V E N I J E

MINISTRSTVO ZA FINANCE

Zupančičeva 3

1000 Ljubljana

Ljubljana, 30.4.2021

Zadeva: Pripombe KSS PERGAM na predloge Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodka pravnih oseb ter Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini

Spoštovani,

V KSS PERGAM smo proučili paket predlogov sprememb in dopolnitev treh davčnih zakonov, in sicer predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dohodek pravnih oseb ter Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki so do 30.4.2021 v javni razpravi.

Uvodoma poudarjamo, da smo v KSS PERGAM že v preteklosti dosledno zagovarjali, da morajo biti davčne spremembe javnofinančno nevtralne, da je potrebna morebitna znižanja davčnih stopenj pri posameznih davkih nadomestiti z ustreznim zvišanjem davčnih stopenj drugih davkov. Opozarjali smo tudi na različno obnašanje davkov v različnih okoliščinah, zaradi česar je potrebno biti previden pri nadomeščanju znižanj posameznih davčnih stopenj z višjimi stopnjami drugih davkov, prav tako pa smo opozarjali na to, da je potrebna ustrezna uravnoteženost med obdavčitvijo kapitala in dela. Predlagane rešitve po našem prepričanju žal ne gredo v smer navedenih stališč. Nasprotno, v številnih elementih od njih celo zelo močno odstopajo.

V zvezi s predlogom Zakona o spremembah Zakona o davku na dodano vrednost v KSS PERGAM nimamo posebnih pripomb in podpiramo rešitve, ki predstavljajo uskladitev z zakonodajo Evropske Unije in implementacijo direktiv s področja obdavčitve, izenačitev položaja dobaviteljev iz držav članic, Slovenije in tretjih držav pri prodaji na Slovenskem trgu, pa tudi poenostavitev obveznosti glede izpolnjevanja DDV obveznosti za davčne zavezance v Sloveniji.

Na drugi strani pa imamo nekaj pripomb k Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodka pravnih oseb in predvsem na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, saj smo prepričani, da bi imel srednjeročno in dolgoročno katastrofalne posledice za stanje javnih financ in posledično na obseg, dostopnost in kakovost javnih storitev ter na obstoj socialne države v praksi. Naše pripombe podajamo v nadaljevanju.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodka pravnih oseb:

Ugotavljamo, da se spreminja olajšava za zaposlitev mlajših in starejših delavcev (10. člen predloga), pri čemer bi se mlajši delavci po novem delili na dve skupini, višina davčne olajšave pa bi bila zanju različna (45 oziroma 55%). Hkrati se olajšava širi tudi na zaposlitev »osebe s poklicem v primanjkljaju« in spreminjajo pogoji za uveljavljanje te olajšave. V KSS PERGAM ne vidimo razloga za to, da bi bil delodajalec, ki zaposli delavca s poklicem v primanjkljaju, upravičen do davčne olajšave, prav tako razloga ni najti v obrazložitvi. Za zaposlovanje delavcev s poklici v primanjkljaju po našem mnenju posebne spodbude za zaposlovanje v obliki davčnih olajšav po našem prepričanju niso potrebne in upravičene, saj ti delavci ne bi smeli imeti težav pri iskanju zaposlitve, so konkurenčni na trgu dela in delodajalci pa si bodo ne glede na davčno olajšavo prizadevali za njihovo zaposlitev. Nadalje nasprotujemo ukinitvi pogoja zaposlitve za nedoločen čas pri starejših in mlajših osebah, za katere se uveljavlja davčna olajšava za zaposlitev. Davčna olajšava je smiselna, če zasleduje tudi kakovost in stabilnost zaposlitve in preprečuje prekarnost na trgu dela. Predlagana rešitev, ki ne zahteva več zaposlitve za nedoločen čas, temveč omogoča tudi zaposlitev za določen čas, zato po našem prepričanju ni ustrezna in spodbuja negotovo zaposlovanje za določen čas. Enaka določba se nahaja tudi v predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (5. člen predloga).

V KSS PERGAM pozdravljamo uvedbo nove olajšave za vlaganja v digitalni in zeleni prehod (predlagani 11. člen), vendar hkrati ocenjujemo, da na eni strani ne obstajajo praktično nobene ocene obsega teh davčnih olajšav, na podlagi katerih bi bilo mogoče oceniti javnofinančne učinke, na drugi strani pa menimo, da manjka olajšava za ključno komponento digitalnega in zelenega prehoda, to je vlaganje v zaposlene, v njihova znanja in spretnosti ter predvsem za prekvalifikacijo in dokvalifikacijo že zaposlenih kadrov, ki je potrebna za omenjeni prehod. Seveda pa mora biti izkazana dejanska potreba in neposredna povezava teh vlaganj z digitalnim oziroma zelenim prehodom. Navedeno je nujno tudi z vidika pravičnega prehoda in zaščite že zaposlenih delavcev pred negativnimi socialnimi posledicami zelenega in digitalnega prehoda.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini:

Kar se tiče dejanske ukinitve bonitete za uporabo službenega vozila na električni pogon za privatne namene (3. člen predloga) v KSS PERGAM menimo, da gre za neposrečen poskus spodbujanja večje uporabe električnih vozil, od katerega bodo tudi zaradi relativno visoke cene električnih vozil imeli korist zgolj najpremožnejši, praviloma vodstveni delavci, medtem ko bodo tisti preostali zaposleni, ki morda sicer imajo na razpolago službeno vozilo na fosilna goriva tudi za privatne namene, morali za to plačevati boniteto. Glede na navedeno menimo, da bi bilo sredstva, ki se jim je država pripravljena odpovedati za predlagano boniteto, bolj smotrno uporabiti za sofinanciranje nakupa električnih vozil in spodbujanje njihove uporabe.

Kar se tiče 4. člena predloga, ki spreminja 44. člen Zakona o dohodnini, v KSS PERGAM predvsem pričakujemo, da bo predlagana ustrezna sprememba davčne obravnave nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu, ki je po našem prepričanju trenutno neživljenjska, nepravilna in neustrezna. Na eni strani namreč praktično onemogoča pavšalno dogovarjanje o višini nadomestila, saj višino neposredno povezuje z izračunom realnih stroškov, hkrati pa najvišje nadomestilo omejuje s 5% povprečne mesečne plače delavca, kar pomeni, da je povsem neutemeljeno najvišje nadomestilo različno od posameznika do posameznika glede na njegovo plačo, kljub temu, da morda v višini stroškov ni nikakršne razlike.

Nadalje v zvezi s predlagano spremembo 44. člena menimo, da je sprememba pogojev za oprostitev plačila dohodnine od poslovne uspešnosti neustrezna. Prepričani smo, da bi moral pogoj pravice do izplačila vsem delavcem ostati, enako pa velja za zahtevo po vnaprej predpisanih, znanih, ter v kolektivni pogodbi ali splošnem aktu določenih pogojih za izplačilo (neobdavčene) poslovne

uspešnosti. Menimo tudi, da razlikovanje najvišjega neobdavčenega zneska glede na višino plače ni ustrezno, saj bi to *de facto* lahko pomenilo, da bi imel ob isti višini poslovne uspešnosti en delavec poslovno uspešnost v celoti neobdavčeno, drug delavec pa bi imel del tega istega zneska poslovne uspešnosti obdavčen. Takšni neenaki obravnavi v KSS PERGAM nasprotujemo in predlagamo, da ostane najvišji neobdavčen znesek poslovne uspešnosti za vse delavce določen na isti višini.

V zvezi z znižanjem davčne osnove za zaposlitev mlajšega ali starejšega delavca ter po predlogu tudi »osebe s poklicem v primanjkljaju« (5. člen predloga) je naše stališče enako, kot pri vsebinsko enaki določbi predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona od dohodka pravnih oseb (glej zgoraj).

Prav tako je v zvezi s 7. členom predloga v zvezi z znižanjem davčne osnove za vlaganja v digitalni in zeleni prehod, naše stališče enako kot pri vsebinsko enakem členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodka pravnih oseb.

13. člen predloga postopoma dviguje splošno davčno olajšavo iz 3.500 EUR na 7.500 EUR letno. V KSS PERGAM sicer načeloma nismo a priori nenaklonjeni višanju splošne olajšave, vendar menimo, da je predlagana rešitev zaradi vrste okoliščin škodljiva. Ključni problem je po našem trdnem prepričanju dejstvo, da ima predlagan dvig splošne davčne olajšave izjemno velike javno finančne učinke, ki z nobenim ukrepom niso nevtralizirani. V KSS PERGAM pričakujemo, da bo davčna reforma javno finančno nevtralna, kar pomeni, da bi bilo za takšno znižanje potrebno bodisi zvišati katere druge davke (npr. na kapital in premoženje), bodisi uvesti nekatere nove davke, s katerimi bo pokrili izpad iz naslova dohodnine. Uvajanje davčne razbremenitve brez nadomestitve izpada v takšnem obsegu ob rekordnem javnem dolgu in proračunskem primanjkljaju, ob hkratnih predlogih ali že sprejetih rešitvah, ki na eni strani močno obremenjujejo pokojninsko blagajno ali znižujejo prihodke pokojninske in zdravstvene blagajne (predlog socialne kapice), je po našem trdnem prepričanju popolnoma neodgovorno. Predstavlja grožnjo ne le že omenjenim sistemom socialnih zavarovanj in pravicam iz teh zavarovanj, temveč tudi financiranju javnih storitev in socialnih transferjev, njihovemu obsegu, dostopnosti in kakovosti. Prepričani smo, da bi padec standarda teh storitev in njihova manjša dostopnost pomenili za posameznika bistveno večje finančno breme kot bi bila kratkoročna korist od davčne razbremenitve, saj bi moral večji obseg storitev financirati iz žepa. Ob tem ni nepomembno, da ima dvig splošne olajšave bistveno večje učinke za prejemnike višjih dohodkov kot za zaposlene s povprečnimi in podpovprečnimi plačami.

Nadalje iz enakih razlogov nasprotujemo tudi znižanju stopnje obdavčitve v najvišjem dohodninskem razredu iz 50% na 45%, ki za najpremožnejše posameznike pomeni tudi daleč največjo pridobitev in s tem povečevanje dohodkovne neenakosti v družbi, ki se z nekaterimi dodatnimi predlogi (npr. s predlogom socialne kapice) še kumulira.

V KSS PERGAM si že dlje časa prizadevamo za ponovno uvedbo usklajevanja zneskov davčnih olajšav (16. člen predloga) in dohodninskih razredov, zato izrecno pozdravljamo ponovno uvedbo tega usklajevanja in s tem ustavitev realnega povečevanja davčne obremenitve zavezancev, ki ga pomeni veljavna ureditev.

Nenazadnje prav tako nasprotujemo znižanju stopnje dohodnine od dohodka iz kapitala ter iz oddajanja premoženja v najem. Že prej smo poudarili našo zahtevo po javnofinančni nevtralnosti davčnih sprememb, omenjena davčna razbremenitev pa izpad javno finančnih prihodkov samo še pogloblja, poleg tega pa menimo, da predlagana znižanja ne predstavljajo ustreznega ravnovesja med obdavčitvijo dela in kapitala, saj favorizirajo dohodke iz kapitala. Prav tako menimo, da glede na mednarodno primerjavo, vsebovano v gradivu, na področju obdavčitve kapitala ni razvidno, v čem Slovenija tako odstopa, da bi to terjalo spremembe na tem področju.

Nenazadnje izkoriščamo to priložnost tudi za to, da opozorimo na potrebo po reviziji Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ter Uredbe o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, v katerih je nujno potrebno uskladiti zneske z gospodarskimi gibanji v zadnjih letih, kar je bilo že večkrat izpostavljeno tudi na sejah Ekonomsko socialnega sveta.

V KSS PERGAM pričakujemo, da bodo predmetni predlogi davčnih zakonov obravnavani v okviru pogajalske skupine Ekonomsko socialnega sveta z namenom uskladitve predlaganih rešitev.

Lep pozdrav,

Jakob Počivavšek
Predsednik
KSS PERGAM